

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . . . 24 — oor.
Pe 6 luni . . . . . 15 —
Pe 3 luni . . . . . 8 —
Pe 1 lună . . . . . 2.50 oor. Numărul 10 bani.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Proprietar: Tip. A. Mureşianu: Branice & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Făgărăşan.

Redacţia şi administraţia: Strada Frunzelor Nr. 15.

Inseratele se primesc la administraţie.

Preţul după tarif şi învoială. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Peirea noastră prin noi înşine.

În mijlocul valurilor turbate, care se prăvălesc asupra noastră cu puterea lor elementară cea mai ameninţătoare, ne este dat să gustăm astăzi un nou pahar de amărăciune tocmai dintr-o parte, dela care ne aşteptam mai puţin. Amăsurat Statutului organic al bisericii noastre drept-credincioase române, s'au întrunit în Duminica Tomii atât la Arad, cât şi la Caransebeş, sinoadele eparchiale sub conducerea episcopilor diecezelor respective. Din motive uşor de priceput sinodul archidiecezan nu s'a putut întruni la Sibiu, până când nu se va fi reînnoit acasă şi conzistorul archidiecezan refugiat la Oradea-mare şi până când şi Escelenţa Sa Metropolitul Vasile nu se va fi instalat în reşedinţa sa legată.

Ambele sinoade din diecezele sufragane ale Metropoliei noastre nu fost deschise de către I. P. Lor episcopii respectivi cu vorbiri acomodate situaţiunii. Până acum cunoaştem textual numai vorbirea, cu care a fost deschis sinodul eparchial dela Caransebeş, publicat în „Foaia diecezană“ din 9 crt. Despre discursul de deschidere al sinodului din Arad avem numai tirile publicate prin ziarele din capitală, prin urmare deşi cu oarecare rezervă şi până la dovadă contrară, trebuie să ne întemeiem numai exclusiv pe acele constatări şi date, care le-am găsit acolo.

Deosebit de surprinzător este mai întâi faptul, care reiese atât din cuvântarea de deschidere a episcopului din Caransebeş, cât şi din cele relatate de către gazetele din capitală despre cele petrecute în sinodul din Arad, că nici unul dintre episcopii sufragani nu s'a fiinut de datorie şi n'a aflat cu cale a aminti cu un cuvânt măcar întărirea alegerii de Metropolit şi Archiepiscop. Instalarea dela Oradea-mare şi numirea de consilier intim a Escelenţei Sale Domnului Vasile Mangra ales cu atâta însuşire şi cu majoritate atât de covârşitoare în congresul electoral din Iulie 1916.

Ori cât de mare rol ar putea avea în asemenea împrejurări susţinerea, ori chiar şi invidia, după a noastră modestă convingere, este o chestiune de elementară datorie, ca atunci, când biserica văduvită îşi recapătă pe şeful ei legal şi

după toate normele constituţionale bisericeşti, iar pe deasupra acest şef este distins şi cu titlul de consilier intim al Majestăţii Sale Regelui, momentul acesta însemnat nu putea fi trecut cu tăcerea în mod atât de bător la ochi. Noi accentuăm la fiecare ocaziune, că n'avem disciplină în biserică, că respectul reciproc slăbeşte văzând cu ochii şi în locul lui se întronează anarhia. Cum, Doamne iartă-mă, să creştem turma după legile disciplinei, când capii diecezelor ignorează pe şeful lor suprem, pe capul bisericii noastre? Este poate fatalitate de coincidenţă ori înţelegere formală, dară înlăturarea acestei datorii ne apare mai mult decât paradoxă. Nu discutăm chestia din punct de vedere personal şi nu ne oprim nici la semnele atât de elocvente de încredere şi distincţie prea-înaltă, care au însoţit acest fapt momentuos în biserica noastră, precum nu voim să analizăm nici situaţiunea precară actuală a bisericii şi a neamului nostru românesc peste tot, ci tăiem la răboj faptul acesta greşit, ca un semn regretabil al slăbiciunii omeneşti. Căci aici nu se poate invoca cu nici o îndreptăţire scuza, că diecezele n'ar avea nimic a face cu Metropolia, când Metropolitul este şeful suprem al bisericii întregi şi când § 143 din Statutul organic spune apriat: „Metropolia este întrunirea mai multor eparchii, prin legătură canonică, pentru susţinerea unităţii instituţiunilor şi intereselor generale bisericeşti şi formează provincia metropolitană, cu metropolitul în frunte. Îşi are fiecare dieceză autonomie sa, dar în organizm bisericii noastre ele formează câte un simplu organ şi vai de organizm acela, în care nu există respectul faţă de cap şi ale cărui membre sunt animate de asemenea sentimente, ca şi care es la ivală din constatarea noastră tristă, dar adevărată! Atâta în ce priveşte cazul dela Caransebeş.

Mai grav apare însă cazul dela Arad, dacă comunicatul telegrafic al unui ziar din capitală este adevărat. În acest comunicat se susţine, că în ziua a doua a sinodului, în comisia organizatoare, episcopul a voit să îndrepteze lucrul şi a propus să se ia cu bu-

curie la cunoştinţă alegerea Mitropolitului Vasile Mangra, la ceea ce secretarul conzistorial Vasile Goldiş a izbucnit zicând: — „Eu nu iau la cunoştinţă cu bucurie!“

Atunci preşedintele a întrebat, dacă voeşte să facă contrapropunere, dar dânsul a răspuns, că nu voeşte.

Acest incident, combinat cu împrejurare atât de nepătrunsă, că nici secretarul conzistorial nici membrii corpului profesoral al seminarului din Arad cu directorul lor în frunte n'au isclit manifestul de loialitate al poporului român în frunte cu capii ambelor biserici româneşti, ne dă foarte mult de gândit şi ne produce o serioasă îngrijorare pentru soarta viitoare a bisericii şi neamului nostru, care — suntem absolut convinşi — nu stau sub conducerea unor curente atât de primejdioase, cari sunt egale cu încercarea de sinucidere. Durerea noastră este cu atât mai mare, cu cât nu ne vine a crede, că episcopul, în conştiinţa datoriei şi responsabilităţii sale grele, ar fi capabil de asemenea acte; sunt însă influenţe cărora de faptă nici în cazul de faţă nu le-a putut rezista, ori cari în buna s'a credinţă l-au sedus. Şi e timpul suprem, ca să înceteze şi influenţele de o natură şi cele de altă natură, când e vorba de interese atât de sante obşteşti.

De sigur numai un fruct al acelei influenţe nefaste a putut fi incidentul al doilea penibil relatat de foile streine, că fiind vorba de ajutoarele de 190.000 şi de 250.000 de coroane asiguate de comisiunea regnicolă pentru ajutorul de răboiu la mâna Mitropolitului pentru a se ajutama preşii din întreaga Mitropolie în aceste timpuri grele şi care sumă de aproape o jumătate de milion Mitropolitul în baza conspectelor sosite dela diecezele sufragane a trimis-o spre împărţire episcopilor respective, episcopul Aradului ar fi exclamat indignat:

— Eu am mai multă putere prin cele sufleteşti decât prin bani şi în urma acesteia apoi s'ar fi hotărât a înainta o rugare către Guvern, ca pe viitor ajutoarele de această natură să le transpună direct la mâna episcopului din Arad pe seama eparchiei sale.

Oricât de mare gelozie pentru autonomie şi independenţă ar voi să imvoace Prea Sfinţia Sa în această chestiune, ne pare rău, dar

nu-l putem aproba. Una din două: Ori înţinem, că biserica are un singur cap şi prin urmare numai Mitropolitul o reprezintă, ori apoi negăm existenţa legăturii şi unităţii ei depusă în legea ei fundamentală. Lasă, că în cazul de faţă mai poate încăpea şi chestia de încredere, când e vorba de a obţine anumite favoruri pe seama clerului nostru mult hulit şi încercat, cum e şi favorul de faţă printr-un ajutor atât de însemnat de răboiu, care cu drept cuvânt înseamnă balsam alinător în marea de nevoi şi în scumpetea colosală, dar, după modesta noastră părere, Mitropolitul a mers de bună voie-ăşa de departe cu bunăvoinţa, loialitatea şi respectarea autonomiei şi independenţei episcopilor săi subalterni, încât dela dânsii a cerut propuneri şi dânsilor le-a asigurat suma întreagă spre împărţire, menţinând pe seama sa numai puţintă justificării sumelor erogate.

Şi dacă şi în acest fapt mai poate afla cineva motiv de supărare şi jicnire şi cu asemenea argumentare mentală crede, că Guvernul ar putea găsi întemeiată cererea amintită, ori peste tot ar putea intra în viitor în tratative de asemenea natură, prin care în faptă ne subminează autoritatea capului bisericii, atunci cu durere trebuie să exclamăm:

Peirea noastră prin noi înşine!

V-u.

Din Presa României.

Inchipuirile unui candidat la statue.

D-l Ionel Brătianu, cu tot materialismul său grosolan, prin confecţiunea sa ereditară, prin împrejurările în care s'a dezvoltat şi a parvenit, nu a putut avea nici odată o percepţie justă a realităţii!

Ca toţi cei fericiţi, d-l Ionel Brătianu a văzut în totdeauna lumea în roz, sub un orizont limpede, iluminat, când de gloria solară, când de magia stelelor, şi s'a crezut ocrotit de o stea protectoare; de aci, inchipuirile acestui fiu de statue, el însuşi candidat la un monument, care a provocat dezastrul României.

În leagănul în care s'a născut, d-l Ionel Brătianu a moştenit un nume glorios, avere, situaţie, un partid cu disciplină de sclavi şi acea fericire, care l'a împiedecat, în clipele cele mai sum-

plite prin care a trecut vre-odată ţara noastră, să aibă percepţia justă a realităţilor.

D-l Ionel Brătianu privind lumea prin prisma roză a propriului său noroc, trăind în inchipuirei cari în mod fatal isvorau din excepţionala sa situaţie personală, nu a putut bănui nici una din primejdiile şi nefericirile ce pândeau România.

În naivitatea şi lipsa de experienţă care o dă fericirea perpetuă, d-l Ionel Brătianu şi-a inchipuit că România se poate lupta pe frontul cel mai mare, peste 1400 kilometri, din câte îl au vre-una din ţările beligerante.

Zadarnic oameni mai puţini fericiţi în viaţa politică, deci cu simţul critic mai dezvoltat, mai ascuţit din cauza experienţei, şi cu o exactă percepţie a realităţii îl avertiza de această imposibilitate: norocosul dela Florica, candidat la o statue mult mai monumentală ca a tatălui, nu putea vedea situaţia în adevărata ei înfăţişare tragică.

Fericitul moştenitor moral al tatălui şi material al lui Simulescu, prin optica lui falsă de un veşnic mângaiat de ze-ţiţa Fortuna, — această curtezană stupidă în capriciile ei — şi-a inchipuit că atacând Austro-Ungaria, Germania va rămâne impasibilă în faţa acestui atac.

Zadarnic diplomaţii autorizaţi îl avertizau de solidă şi intima solidaritate de interese, voinţă şi acţiune ale celor două Puteri Centrale; d-l Ionel Brătianu văzând, prin temperamentul lui de fericit cu duhul, totul în cele mai optimiste culori, era ferm convins că inchipuirile lui de candidat la statue sunt cele mai indiscutabile şi temelice adevăruri!

Prin aceiaşi ochelari diformi ai miopiei sale mentalităţi, d-l Ionel Brătianu vedea de asemenea o perpetuă neutralitate a Bulgariei.

Zadarnic diplomaţii autorizaţi îl preveneau în mod expres şi categoric pe d-l Ionel Brătianu, că ori unde se va mişca România la Nord sau la Sud, se va isbi de căştile germane; prin urmare d-l Ionel Brătianu trebuia să se aştepte la un atac dela Sud, unde alături cu căştile germane, se găseau şi trupele bulgare împreună cu cele austriace şi otomane.

Totul anunţa o încercuire strategică a României, în eventualitatea unei intrări în acţiune împotriva Puterilor Centrale: totul anunţa cataclismul, nenorocirea, dezastrul. Personalităţile cu vederea limpede, acută, cu simţul realităţii şi ştiinţa experienţei, pe care o au toţi acei cari s'au isbit de împotvirile vieţii, ca şeful partidului conservator, d. Al. Marghiloman aveau noţiunea exactă a nenorocirii, ce pândea ca o fatalitate, România.

Aceste personalităţi, zadarnic au încercat să smulgă cu gesturi viguroase pânza roză prin care d-l Ionel Brătianu vedea situaţia României, în cazul intrării în acţiune împotriva Puterilor Centrale.

Fiul norocului, amantul Fortunei, plutind pe valurile iluziilor trandafirii,

A. A. R. DUPĂ UN VEAC 1815—1915. RAZBOIUL ANGLIEI.

— Urmare. —

Când dar, slăbiciunea atacului, faţă de apărare părea cu neputinţă să se ia un zid sau un şanţ, înţelege oricine ce imensă superioritate prezenta o insulă, o coastă, faţă de un atac din partea unui inamic. Anglia a avut din totdeauna această superioritate. Astfel se explica de ce timp de peste un veac nici o corabie de război nu s'a putut apropia de coastele Angliei şi nici un soldat n'a putut fi debarcat pe teritoriul ei.

Dar cursul vremii s'a schimbat. Dela inventarea prafului de puşcă şi dela punerea în aplicare a acestei in-

venţiuni, atacul a câştigat fără întrerupere asupra apărării. Cetăţile au început să fie asediate, şi dela asediuri cari au durat ani, cum e de pildă al Veneţienilor asupra Constantinopolului, a englezilor asupra Gibraltarului, s'a ajuns la asediuri de câteva zile. Tehnica militară s'a perfecţionat în ultimul timp atât de mult, atacul a căpătat atâtea avantagii asupra apărării, în cât lumea, uimită, a văzut, în actualul război, pe germani, luând Liege-ul în câteva zile, cu toate fortificaţiile lui formidabile; Anversul, care în războiul spaniol a fost asediat timp de optsprezece luni, a fost luat acum numai în 12 zile, deşi era apărat de cel mai formidabil lanţ de fronturi şi avea drept garnizoană întreaga armată belgiană.

Superioritatea aceasta actuală ne discutată a atacului faţă de apărare, a zdruncinat mult, situaţia geografică a Angliei, şi în curând sau mai târziu îi va lua orice valoare militară reală.

Până ce să seosească încă acea zi, Anglia s'a folosit de situaţia ei excepţională de putere insulară şi a stiut să

mănuiască, aşa fel politica pe Continent, încât ea a avut totdeauna foloase din luptele fratricide ale popoarelor europene.

***

Altă armă, pe care o mănuieşte Marea-Britanie, cu dexteritatea cu care un bandit manevrează cu pumnalul, este dreptul internaţional public şi mai cu seamă cel naval.

Dreptul ginţilor a fost totdeauna călcat de englezi, oricâteori i-a convenit. Încălcarile de teritorii, anexionile în timpuri turbule, întrebuiţarea de soldaţi de culoare, în luptele dintre albi, au fost practicate pe o scară foarte întinsă de poporul englez — când i-a convenit.

Aşa, de pildă, în războiul din Transvaal, a luat parte un medic militar englez, care a stat mulţi ani în India. Acolo avea un soldat indigen ca ordonanţă, care-i devenise foarte devotat. Transferat în Transvaal, medicul a luat cu sine şi pe soldat. Acesta a ce-

rut să lupte contra burilor în rândurile engleze. Aflând despre această înrolare, ministrul de războiu englez a dat ordin ca soldatul indian să fie imediat dezarminat şi scos din rândurile armatei engleze, sub cuvânt că în Transvaal e un războiu de albi şi că oamenii de culoare n'au ce căuta printre beligeranţi.

Asta în războiul transvalian; în războiul actual, englezii au adus până şi pe insularii din Fidji, cari acum două decenii erau încă canibali...

De ce această contradicţie?

Foarte uşoară de priceput; dacă englezii admiteau participarea la războiul african a soldaţilor de culoare, uşor le-ar fi fost burilor să ridice în capul englezilor toată populaţia neagră de-acolo, care li era şi le este încă ostilă. În Europa, însă, nu li se poate opune nici de germani şi nici de austriaci, soldaţi negri şi de aceea Anglia a putut foarte comod călca principiul admis în războiul cu Transvaal ca să

ridice în capul celor două imperii germanice soldaţi de toate culorile.

Dar nu e numai atât, adevărata putere a Angliei e cea navală, de aceea ea a admis unul din cele mai curioase drepturi de războiu pe mare, declaraţia navală dela Londra e un cap de operă de aplicare a principiului că forţa primează dreptul. După ce, în virtutea acestei declaraţiuni, şi-au însuşit, în vremea războaielor napoleoniene aproape întreaga forţă de comerţ şi de războiu a popoarelor europene, asigurându-şi monopolul transporturilor şi dominaţiunea mării, englezii au declarat principiul că marfa urmează pavilionul.

După cum se vede dar, principiile engleze au fost totdeauna făurite post hoc, în vederea unor avantagii ale lor şi numai după ce au fost de fapt în stare să-şi asigure acele privilegii, pe cari apoi şi le sancţionau cu regulile de drept făurite în urmă.

(Va urma.)

se vedea în fumurile fantaziei lui orientale, despot peste o Românie mare, genial om de Stat, erou neîntrecut, imortalizat pentru contemporani și posteritate într-un bronz mult mai masiv ca al tatălui.

Și acum, când destinul nemilos și pedesitor l'a prăbușit din înălțimea neroadelor lui humere de om blagoslovit de soartă, și acum, când odată cu nimicnicia lui s'a prăbușit fericirea României, nenorocitul amant părăsit de Fortuna, în fața lecției tragice a realității, va înțelege în toată oroarea ei, crima ce-a săvârșit-o imensa lui imbecilitate.

D. Karnabatt,
„Gazeta Bucureștilor“.

O pildă pentru damele noastre.

O adevărată icoană a unui suflet nobil s'a dovedit în timpurile aceste de grea suferință, Doamna Elena Eitl-Florin, din Viena, care pentru faptele sale nobile, a fost distinsă cu „Crucea pentru merite“ clasa a 2-a, dela Crucea Roșie.

Prea mult Stimata D-nă — ca o adevărată damă, — înfruntând cele mai mari greutăți s'a jertfit zile și nopți deardând dând mână de ajutor și îngrijind Soldații noștri ce zăceau răniți în Spitalele mari ale Vienei prin cari s'au strecurat mii și mii!

Ne simțim mândri având un astfel de suflet nobil între noi și ne-am simți și mai mândri dacă am putea număra cât mai multe suflete nobile în mijlocul nostru.

Toți acei Soldați cari au avut fericirea a se împărtași de grijele și mângăierile aceste stimulate D-ne, vor fi pururea recunoscători și mulțumitori și pre toate câmpurile de luptă, resonă glasul mulțumirii acestor fapte nobile printre Soldații revindecați și reînțorși din nou în luptă.

Nobilă noastră D-nă primească în schimb recunoștințele și mulțumirile noastre adânci!

M. Zegrean,
Leutnant

Atitudinea Bulgariei

Răspuns la insinuirile din presa înțelegerii.

„Narodni Prava“ scrie: — „Nu pentru prima oară citim în presa înțelegerii comunicări despre schimbarea situației din Bulgaria și despre eventualitatea ca aceasta să se deslepească de aliații ei și să încheie pace separată. Tot din acest domeniu fac parte și născocirile apărute de curând în presa înțelegerii despre o preținsă orientare nouă a politicii bulgare“.

Ziarul citat amintește neroziile din presa înțelegerii de pe timpul când războiul contra Serbiei era încă în curs și trupele anglo-franceze debarcau la Salonice.

Când s'a terminat campania din Serbia și din Macedonia de sud, presa înțelegerii a început iar să spună că Bulgaria și-a îndeplinit datoria ei națională și că ar fi gata să încheie pace separată. Mai târziu când a intrat și România în războiu, și când Bulgaria din motive strategice, nu a intervenit imediat contra noului dușman, presa înțelegerii știa chiar condițiile, cu prețul cărora Bulgaria era gata să se desfacă de alianța cu Puterile Centrale. Dar și de astă dată bătațiile dela Turcucaia, Silistra, Coasta și Medgidia furmăzări doveză zdrobitoare că născocirile Presei înțelegerii nu pot provoca oamenilor cuminți cari cunosc situația din Balcani și interesele vitale ale Bulgariei, de cât cel mult un zămbet de milă.

Înțelegeria are totdeauna motive întemeiate să se teamă, că unul sau cellalt din aliații săi s'ar putea desface din alianță și încheia pace separată așa că insinuirile sale despre schimbarea de atitudine a Bulgariei sunt foarte ușor de înțeles. Înțelegeria își închipește că situația Quadruplei Alianțe este tot așa ca și cea din propriul ei lagăr. În realitate însă relațiile din Quadrupla Alianță nu sunt bazate pe încredere și pe interese contradictorii, ca acelea ale înțelegerii.

Ultimele aiurări relative la o pace separată a Bulgariei — aiurări provocate de revoluția din Rusia — au de scop să liniștească oarecum pe Francezii și Englezii speriați de evenimentele ce se desfășură în clipa de față. „Poporul bulgar a izbutit cu ajutorul aliaților lui să-și nimicească inamicii. Acum datoria lui este să apere umăr la umăr cu acești aliați, cuceririle obținute cu prețul atâtor sacrificii. Nici un fel de evenimente, nici revoluția, nici amestecul în războiu al altor state sau născocirile neroadelor ale scribilor din țările înțelegerii nu vor fi în stare să trezească în Bulgaria, măcar pentru o singură clipă, gândul unei schimbări în atitudinea politică. Umăr la umăr cu a-

liații noștri vom continua războiul început. Suntem ferm convinși că biruința finală va fi de partea noastră și că Bălaorul cu 11 capete va fi silșit să renunțe la planurile sale de cucerire și să încheie pace. Alianța noastră cu Puterile Centrale și cu Turcia se va consolida și mai mult în viitor și va înrădăcina în sufletul popoarelor aliate și va fi de cea mai mare importanță în dezvoltarea și bunul mers al acestor națiuni.“

Știri telegrafice.

Catastrofă minoră.

Bochum 28 Aprilie. În baia de cărbuni „Karl Friedrich“ din Wiemelshausen s'a întâmplat azi dimineața o nenorocire mare. În timpul transportării a 48 de lucrători în baie, s'a rupt funia de sârmă care ținea coșul în care se aflau lucrătorii, așa că aceștia s'au prăbușit. Cu regret trebuie spus că nu este nici o speranță la salvarea minerilor. Lucrările pentru scoaterea cadavrelor încă nu au putut fi începute.

Ministrul-președinte al Bavariei la Viena

Berlin 28 Aprilie. Vizitei ministrului președinte Hertling al Bavariei la Viena, anunțată azi din Munch, se atribuie o însemnătate mare politică, de oarece se pune în legătură cu declarația referitoare la chestia păcii a guvernului austro-ungar.

Americanii din Germania sub paza polițienească

Berlin 28 Aprilie. Americanii cari trăiesc în Germania vor fi puși de aci înainte sub pază polițienească și vor fi tratați ca străini dușmani.

Manifestații antirășarboinice la Newyork.

Geneva 28 Aprilie. La Newyork s'a ținut o întrunire uriașă pentru menținerea neutralității. După terminarea meetingului mai multe mil de manifestații au demonstrat parcurgând străzile în liniște, dar au fost atacați pe neașteptate de o mulțime de agenți gălgăioși, propagandiști de ai războiului. Manifestanții au fost imprăștiati la urmă prin intervenția brutală a poliției.

Antanta cere abdicarea regelui Constantin.

Geneva 28 Aprilie. După „Journal de Genève“ chestia grecească va fi rezolvată astfel, că regele Constantin va abdică la 23/6 Mai, în ziua de Sftu Gheorghie, în favoarea fiului său, principeului George.

Știri diverse.

Colonelul Pop de nou distins. Majestatea Sa, Împăratul și Regele Carol, a conferit domnului colonel Dănilă Pop ordinul coroana de fier cl. a doua (de care e legat baronatul) cu decorația de război și cu săbiu, pentru conducerea înțeleaptă și bravuroasă a trupelor în fața dușmanului. Să trăiască!

Nou secretar de stat. Monitorul oficial publică numirea de secretar de stat în ministerul de culte și instrucțiune publică a judecătorului dela curtea de conturi Ioan Nagy.

Talaat Bey, prim-ministrul turc reorganizator al Turciei moderne, a trecut Miercuri prin Budapesta, cu o suită de 23 funcționari superiori turci, plecând la Berlin, unde va trata cu cancelarul Germaniei.

Nu mai este cenzură politică. După știrile ziarelor elvețiene, guvernul provizor al Rusiei a sistat tot felul de cenzură politică. — Anarhia va fi și mai completă în marea împărăție, împrietănită cu Engletera.

Drepturi femeilor. Se vestește dela Petrograd: Ministrul președinte Lvov a comunicat unei deputații, că la alegerile pentru adunarea constituantă vor avea și femeile drept de vot.

Încă 727 invalizi ungari au solicitat zilele acestea din prinsoarea rusă în Budapesta. Ei au pornit pe drum, încă la 7 Ianuarie, prin Moscova, Petersburg, Suedia și de acolo în monarhia noastră.

Grăsimi din porumb Două fabrici din Viena, au patentat o descoperire a lor, de a scoate din cucuruz — slănină. Acest preparat chimic a fost patentat. O probă s'a trimis și la Budapesta. Mai târziu se va pune în vânzare.

Războiul submarinelor înăsprit.

Vase scufundate.

Kopenhaga 28 Aprilie. Ministrul de externe comunica: Au fost scufundate următoarele vase daneze: Vaporul „Nordsoen“, pe drum de la Norvegia spre Italia, la coasta portugeză, salupa „Ana Bise“ pe drum din America spre Danemarca, în Marea Nordică, barca „Este“ ditto ambele încercate cu turte de ulei și barca „Caluna“ pe drum din Danemarca spre America.

Kopenhaga 28 Aprilie. „National Tidende“ află din Brema: vaporul finlandez „Frixos“ a fost torpedat la insula Seetland și s'a scufundat atât de repede încât echipajul nu mai a avut timp de a se salva în bărci. Din echipajul, care se compunea din 12 oameni, numai unul a fost salvat.

România nu eliberează ostacol. „Neue Züricher Zeitung“ se ocupă într-un articol de tratativele ce-au avut loc între guvernul român și guvernele Puterilor Centrale prin mijlocirea guvernului neutrale, cu scopul de a se ușura soarta miilor de internați din lagărele reciproce și de a se ajunge la schimbul lor. Din izvor românesc, se afirmă că în Novembrie 1916, Austria prin ambasadorul olandez propuse guvernului român, ca toți bărbășii internați, cari nu pot fi de folos armatei, adică cei trecuți de 50 de ani, și cei mai tineri de 17 ani, să fie schimbați. Guvernul român a primit această propunere, dar mai târziu guvernul german a cerut ca România să puie în libertate toți supușii civili ai Puterilor Centrale internați în lagăre, fără deosebire de etate, în schimbul internaților români, și ostacilor făcuți de germani la București. Guvernul român a răspuns că nu poate primi această propunere germană făcută în Ianuarie, adică să se țină seamă de eliberarea internaților de limita de vârstă (sub 17 ani și peste 50 de ani). Germania a răspuns la cererea României din Martie, ca eliberarea să se facă fără condiții și limită de vârstă.

Sarah Bernhardt pe moarte. Cea mai vestită tragediană franceză, artistă dramatică Sarah Bernhardt, care se află acum în America, supunându-se unei operațiuni într-un sanatoriu din Newyork, — operația n'a reușit și medicii cred că dânsa nu va mai scăpa cu viață.

Știrile zilei.

Publicațiune referitoare la revizuirea celor eliberați temporar. Deși sub Nr. 11271/917 încă la 20 Aprilie 1917 am publicat destul de clar și evident ce e de făcut, totuși dintre cei temporar eliberați de obligamentul militar numai foarte puțini s'au prezentat la revizuire în despărțământul militar orașenesc.

Provocăm deci pe eliberații născuți 1899—1865, cari după publicațiunea acum menționată aveau să se prezenteze în persoană în despărțământul militar orașenesc în zilele de 26—28/IV. 1917 dar n'au făcut-o și provocăm deci de nou cu indicarea, că dacă dânsii această prezentare nu vor face-o până la 30 Aprilie 1917 amezăzî atunci eliberarea lor se va scăpa din valoare și afară de aceea dânsii vor fi și pedepșiți iară aceia, cari această anunțare aveau să o prezenteze în scris în 4 exemplare umplând rubricile tipăriturii corespunzătoare sunt obligați dacă vor să înoinguiere pedeapsa citată mai sus să prezenteze în scris anunțarea cel mai târziu până la 8 Mai a. c.

Magistratul orașenesc.

Protopopul săsesc, Vicarul episcopesc Dr. Franz Erforth a ținut Duminecă seara în sala Redutei un discurs: „Din timpul detențiunii mele“, asupra căruia vom reveni într'unul din numerile noastre viitoare.

Publicațiune. Se aduce prin aceasta la cunoștința publicului, ca în puterea ordinațiunii, emisă de comisarul guvernial sub Nr. 5681/Kb. — 1917 începând cu ziua de 1 Mai a. c. toți bărbășii în etatea dela 18—50 de ani trebuie să poarte cu sine o legitimație, din care să se vadă relațiile lor referitoare la serviciul militar; asemenea legitimațiunii sunt d. e. biletul de eliberare temporară dela serviciului de glogtaș din care se vede încapabilitatea de a servi ca atare, biletul de dimțere după superarbitrare etc.

Nai departe tinerii în etate de 14—17 ani să aibă totdeauna cu sine o legitimațiune, cu caree își pot dovedi etatea. Astfelii de legitimațiuni sunt: legitimațiunile de identitate edate de oficiul comunal parochial, de oficiul, de instituttele școlare, sau edate de organe de stat, de municipii sau de organe comunale orașenesți.

Tot omul este obligat a avea la sine totdeauna această legitimațiune și provocat fiind, a o arăta organelor de controlă competente.

Cine nu se poate legitima sau cine se opune de a arăta legitimația, va fi tratat ca unul, care n'a satisfăcut obligamentului său militar.

Brassó, în 24. Aprilie 1917.

Magistratul orașenesc.

Cultivați zarzavaturi!

Războiul submarinelor înăsprit.

Vase scufundate.

Kopenhaga 28 Aprilie. Ministrul de externe comunica: Au fost scufundate următoarele vase daneze: Vaporul „Nordsoen“, pe drum de la Norvegia spre Italia, la coasta portugeză, salupa „Ana Bise“ pe drum din America spre Danemarca, în Marea Nordică, barca „Este“ ditto ambele încercate cu turte de ulei și barca „Caluna“ pe drum din Danemarca spre America.

Kopenhaga 28 Aprilie. „National Tidende“ află din Brema: vaporul finlandez „Frixos“ a fost torpedat la insula Seetland și s'a scufundat atât de repede încât echipajul nu mai a avut timp de a se salva în bărci. Din echipajul, care se compunea din 12 oameni, numai unul a fost salvat.

Războiul mondial.

Situația.

A 3-a ofensivă franco-engleză s'a terminat cu înfrângerea totală a englezilor la nord de Scarpe, dela Lens până la Quent pe o întindere de aproape 30 de klm. O telegramă care nu o putem publica din lipsă de spațiu, ne vestește că un aviator german înapoiat din sborurile sale de recunoaștere, a constatat că întregul și vastul câmp de luptă face impresia unui cimitir monstru, pe care zac cel puțin 500,000 francezi și englezi morți și muribunzi. Pe frontul rusec de câțva timp se mențin numai luptele de artilerie, iar pe celelalte sectoare nu s'au desfășurat evenimente mai importante.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 28 Aprilie: Nu e nici un eveniment mai deosebit de anunțat. Höffer, șeful statului major.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier German.

Berlin 28 Aprilie. Frontul apusean: Grupa armată a principelui Rupprecht: Pe ambele laturi ale lui Scarpe, dușmanul și-a continuat bombardarea începută asupra pozițiilor noastre, cât și a teritorului din dosul acestora, împușcături de altcum destul de tari le-am redus cu succes, făcând să cam tacă bateriile engleze — Mai multe atacuri engleze date în contra pozițiilor noastre dela Monchy s'au prăbușit în pierderi grozave. — Azi înainte de revărsatul zorilor focul de artilerie s'a desvoltat până la cea mai mare violență pe toată linia începând dela Loos și până la Quent, iar luptele de infanterie s'au reînnoit.

Grupa moștenitorului de tron: Situația trupelor este schimbăcioasă, pe lângă toată tăria focului noi ne-am susținut în aceleași poziții. — La Brayon a eșuat un atac francez — Prin apărarea succesă a trupelor noastre de siguranță dela Heurtebis în contra atacului îndreptat de dușman, am putut face numărăoși prizonieri; luând și multe mitraliere. — La Brimont și spre nord dela Reims presiunea de înaintare a dușmanului a fost întreprinsă fără de noroc.

Grupa Principelui de Württemberg Albert. N'a fost nici un eveniment mai esențial. — Cu focul nostru de apărare însă am doborât 3 aeroplane dușmane și la atac aerian am împușcat 2 baloane captive de ale acestuia.

Frontul răsăritean: În urma împrejurării că focul artileriei rusești a luat o desvoltare mai mare ca până acum pe sectoarele dela Luck, pe cel din apropierea mării, spre apus dela Luck la Ziota Lipa, la Narajovka și la Putna, și focul artileriei noastre a trebuit să se desvoalte în aceeași măsură. Am împușcat un aeroplan dușman, care se ridicase deasupra terenului din dosul liniilor noastre.

Frontul macdonean: Din cauza ploii și a ninsoii ce cade în munți, operațiile militare au fost mai mici.

Ludendorff
șeful statului major.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 29 Aprilie. Frontul răsăritean: Pe mai multe sectoare ale frontului a devenit mai violent focul de artilerie și de aruncătoare de bombe. Frontul italian: Situația este neschimbată. În orela de dimineață patrulele noastre de asalt au nimicit trupele dușmane din față și au făcut 22 de prizonieri. Frontul sud-ostic: Nu avem nici un eveniment mai deosebit de anunțat.

Höfer
șeful statului major.

Evenimentele pe Mare.

Pe mare, în dimineața de 28 Aprilie, aeroplanelor noastre din serviciul marinelor au atacat din și cu succes, aranjamentele militare dușmane dela San-Cauzian, iar după atac s'au reîntors nevătămate.

Comunicatul Marelui Cartier German.

Berlin 29 Aprilie. Frontul apusean: Grupa armată a Principelui Rupprecht: Pe toată linia de luptă dela Lens și până la Quent, luptele ce erau să pornească în ziua de 28 l. c. au fost introduse de un foc grozav de artilerie, început încă înainte de zorile zilei, prin cari lupte Englezii au încercat să spargă liniile noastre, lupta cea mare deabia azi în oarele prânzului s'a decis prin înfrângerea totală a Englezilor de aici. Îndată la revărsarea zorilor, în dosul zidului despărțitor ce'l durasera prin fumul focului de artilerie, prin gazuri și alte elemente pe o lățime a liniei de 30 klm. — Punctul principal unde-și concentrase mai ales dușmanul forțele a fost spre nord dela Scarpe asupra pozițiilor noastre situate dela Chevilleș până la Roux unde s'a desvoltat o luptă grozav de violentă, unde Englezii au ocupat unele linii, pe cari anume le făcuserăm ca linii anterioare și unde i-a și ajuns infanteria noastră, care prin un contra atac făcut piept la piept, om contra om, i-a respins cauzându-le nemaipomenite pierderi. În unele locuri am trecut chiar preste pozițiile noastre vechi, cari din nou sunt în posesiunea noastră.

Spre sud dela valea Scarpe de asemenea a fost o luptă deservată. — Vrednicele noastre trupe susținându-și fiecare locșor s'au luptat contra atacurilor dușmane ce se prăvăliau asupra, făcându-le pe toate să se zdrobească în fața puterii de rezistență a noastră. — Atacurile încercate de dușman la arpilele câmpului de luptă, s'au prăbușit încă la început în focul nostru de artilerie, distrugător. Pierderile Englezilor și de data aceasta sunt nedescris de grozave și mari.

Ziua de 28 Aprilie, este încă o zi plină de glorie ce a înregistrat vrednica noastră infanterie, care cu priceperea cunoscută a căutat, folosii și jertfit totul pentru rezolvarea marelui probleme, ce-se pusesse prin atacurile dușmanului.

La celelalte armate de pe frontul apusean, precum și la cele dela linia de luptă dela Aisne, în Champagne, totasemenea în Balcani și pe frontul ostic, situația este neschimbată.

Ludendorff
șef de stat major.

Ultima oră.

REVOLUȚIA DIN RUSIA.

Diferențele dintre asociațiile țărănești și statul muncitorilor și al soldaților.

Lugano 28 Aprilie. Sfatul muncitorilor și al soldaților a decis să ceară dela guvernul provizoriu să interzică încheier de afaceri de ori ce fel, cari se referă la pământ. Această hotărâre este cauza agitației dintre sfatul muncitorilor și al asociațiilor țărănești, cari cer exproprierea pământului proprietății particulare și împărțirea lui între țărani.

Ofensiva desperă franco-engleză. Infrângerea Englezilor.

Berlin 28 Aprilie. Din marelui cvartier german se comunică următoarele: Frontul apusean. Sectorul general — feldmaresalul Rupprecht, moștenitor de tron al Bavariei.

Un foc de artilerie care bătea toba pe întregul front de la Lens până la Quent a introdus la zorul zilei din 28 crt. noua bătălie, de la care Englezii au sperat pentru a treia oară străpungerea frontului german la Arras. Îndată după luminarea zilei trupele dușmane de asalt au urmat pe brânci zidul de oțel, praf, gaz și fum, pe o întindere aproape de 30 kilometri. Această bătălie s'a terminat cu înfrângerea Angliei. Forța atacului dușman la nord de Scarpe se îndrepta în contra pozițiilor noastre de la Acheville până la Raun. Aci s'a desvoltat lupta violentă extraordinară. Englezul a intrat în poziția noastră avansată de la Arleux, ocupând Opoy, la Gavrelle și Audeux unde a fost lovit de contra atacul infanteriei noastre. În lupta grea, corp la corp, inamicul a fost alungat în unele părți chiar până peste vechile noastre linii, cari până la Arleux sunt fără escepție iarăși în mâinile noastre. La sud de șezul Scarpe s'a dat deasemenea o luptă îngrozitoare. Trupele noastre au rezistat aci în pozițiile lor nimicite mai multor atacuri, așa că și aci au eșuat toate atacurile engleze. Valurile de atac dușmane s'au spulberat la arpilele câmpului de luptă chiar în focul nostru nimicitor. Pierderile Englezilor sunt iarăși extraordinar de mari. Ziua de 28 Aprilie este o zi nouă de glorie a infanteriei noastre, care condusă cu vigoare și ajutată de armele sourore și de armele auxiliare s'a arătat stăpână față de marea problemă a sale. La celelalte armate de pe frontul apusean, și la Aisne și în Champagne, precum la răsărit și în Balcani situația este neschimbată.